

MGA MADALAS ITANONG SA ORGANIKONG AGRIKULTURA

SAGOT BATAY SA PNS/BAFS 07:2016

PAGHAHALAMAN (Crop Production)

TABLE OF CONTENTS

- 1 : ANO ANG ORGANIC FARMING?
- 3 : MAY ITINAKDANG PANAHOON BA PARA MAGING ORGANIKO ANG ISANG SAKAHAN?
- 4 : MAARI BANG PAGSABAYIN ANG ORGANIKO AT KUMBENSIYONAL NA PAGSASAKA SA ISANG SAKAHAN?
- 5 : PINAHIHINTULUTAN BA ANG PAGGAMIT NG MGA BINHING NAUURI NA GMO?
- 6 : PINAHIHINTULUTAN BA ANG PAGGAMIT NG MGA KASANGKAPANG PANSAKA NA HINDI EKSKLUSIBONG PANG-ORGANIKO?
- 7 : MAARI BANG IIMBAK AT DALHIN PATUNGONG PAMILIHAN NA MAGKASAMA ANG MGA ORGANIKO AT HINDI ORGANIKONG PRODUKTO?

1. ANO ANG “ORGANIC FARMING” O ORGANIKONG PAGSASAKA?

Ang organikong pagsasaka ay isang pamamaraan o sistema ng pagsasaka na ibinatay sa Philippine National Standard for Organic Agriculture (PNS-OA). Sa sistemang ito, higit na pinahalalagan ang pangangalaga sa kalikasan, angkop na pangangalaga sa hayop ayon sa kanilang likas na pangangailangan, at sa kalusugan ng magsasaka gayundin ang mga mamimili sa pagbabawal sa paggamit ng nakalalasang kemikal tulad ng sintetikong pestisidyo at abono o pataba.

(PNS/BAFS 07:2016, 3.32, p.4)

2. ANO ANG KAIBAHAN NG ORGANIKONG PAGSASAKA SA CONVENTIONAL FARMING O KUMBENSIYONAL NA PAGSASAKA?

Ang hindi paggamit ng anumang sintetikong pataba at pestisidyo ay ang malaking kaibahan ng Organikong Pagsasaka at ng kumbensiyonal na pamamaraan ng pagsasaka. Nakasalalay ang organikong pagsasaka sa pagsasagawa ng mga katutubo at natural na paraan kagaya ng crop rotation o halinhinang pagtatanim ng mga pananim, paggawa ng sariling pataba at pamatay peste na mula sa hayop, o halaman at marami pang iba.

(PNS/BAFS 07:2016, 4.11, p.5-7)

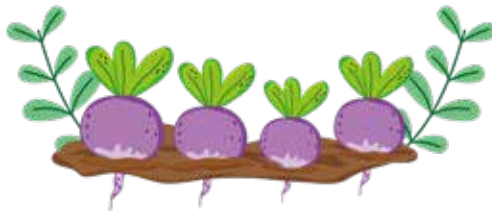
3. PAANO MAGIGING ORGANIKO ANG ISANG SAKAHAN?

Maituturing na organiko ang isang sakahan kung ito ay:

- Hindi gumagamit ng mga sintetikong pataba at pestisidyo;
- Hindi ginagamitan ng mga pananim na Genetically Modified Organisms (GMOs) o mula sa GMO;
- Walang ginagamit na sangkap o materyales sa pagsasaka na hindi pinahihintulutan ng PNS-OA;
- May mga sapat na talaan ng mga biniling organikong pataba at pestisidyo, pinagbentahan, mga operasyon sa sakahan, at iba pang dapat itala;
- Nagsasagawa ng mga gawaing titiyak sa pagpapanatili ng pagiging organiko ng produkto sa lahat ng oras hanggang sa ito ay mabili ng mamimili; at
- Nasusunod ang mga kondisyong nakasaad sa PNS-OA.

Sa madaling salita, ang pagsunod sa mga kondisyong nakalahad sa PNS-OA ay natatanging batayan upang matawag na organiko ang isang sakahan o produkto na nagmula rito. Subalit, ayon sa ating batas, ang isang sakahan at ang mga produktong nagmula rito ay siya lamang matatawag at maaaring ibenta na organiko kung ito ay sertipikado ng Organic Certifying Bodies (OCB) na akreditado ng BAFS.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.1 -5.9, p.9-13)

4. MAY ITINAKDANG PANAHON BA PARA MAGING ORGANIKO ANG ISANG SAKAHAN?

Sa mga pananim na inaanihan lamang sa loob ng isang taon o mas mababa sa isang taon (annual crops), kailangang sumailalim sa labindalawang buwan na kumbersiyon.

Sa mga pananim na inaanihan ng mahigit sa isang taon tulad ng mga punong bumubunga (perennial crops), kailangang sumailalim ng labinwalong buwan ng kumbersiyon.

Sa panahon ng kumbersiyon, kailangang sumunod sa mga nakatak dang alituntunin at kondisyon na nakasaad sa PNS-OA. Para naman sa sakahang labis na ginamitan ng sintetikong pataba at kemikal na pestisidyo, ito ay nangangailangang sumailalim sa panahon ng kumbersiyon na hindi bababa sa tatlong taon.

(PNS/BAFS 07:2016, 4.1.1.5 – 4.1.1.7, p.6)

5. MAAARI BANG MABAWASAN ANG TAGAL O HABA NG KUMBERSIYON PARA SA SAKAHANG NAGNANAIS MAGING ORGANIKO?

Ang panahon ng kumbersiyon ay mababawasan sa kondisyon na ang lupa ay hindi nilinang sa nakalipas na tatlong taon kasama ang lupang pastulan.

Gayundin, kung ang lugar ay produkto ng tradisyonal na pamamaraan ng pagsasaka o kaya ay nagsasagawa na ng organikong pagsasaka sa nakalipas na labingwalong buwan.

(PNS/BAFS 07:2016, 4.1.1.6, p.6)

6. MAAARI BANG PAGSABAYIN ANG ORGANIKO AT KUMBENSIYONAL NA PAGSASAKA SA ISANG SAKAHAN?

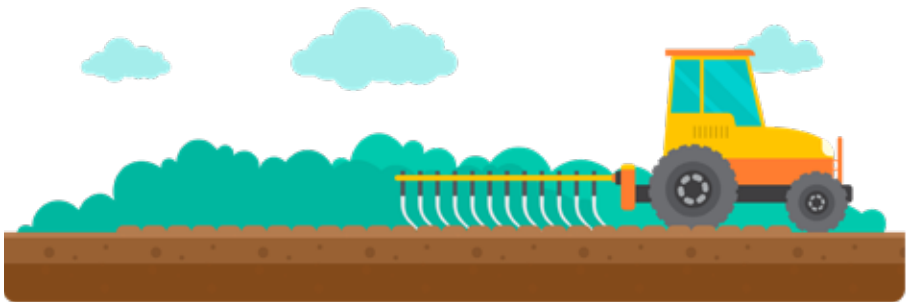
Ang parallel production o pagkakaroon ng organiko at hindi organikong pananim (magkapareho ng uri ng pananim) sa sakahan ay pahihintulutan lamang sa kondisyong naisasagawa ang masinop at wastong paghihiwalay at identipikasyon ng mga ito sa pinamamahalaang lugar – gayundin ang pagkakaroon ng organisadong talaan na makikita ang pagkakaiba at natitiyak na ang organikong sakahan ay nakikilala at maaaring sumailalim sa inspeksiyon para sa sertipikasyon.

(PNS/BAFS 07:2016, 4.1.1.4, p.6)

7. KAILANGAN BANG ORGANIKO ANG BUONG SAKAHAN?

Kung hindi makakayang gawing organiko ang buong lupain, pinapayagan ang pagkakaroon ng split production o paglalaan ng isang bahagi ng lupain na may nakatanim na ibang uri ng pananim na organiko ang pamamaraan ng pagsasaka, subalit kinakailangang magkaroon ng malinaw ng hangganan sa pagitan ng organiko, hindi organiko, o sakahang nakasailalim sa kumbensiyon – gayundin ang pagtitiyak na makikita sa bawat talaan ang pagkakaiba sa bawat uri ng produksiyon.

(PNS/BAFS 07:2016, 4.1.1.9, p.7)

8. KAILANGAN BANG ORGANIKO ANG MGA BINHI AT MGA GAMIT PANANIM?

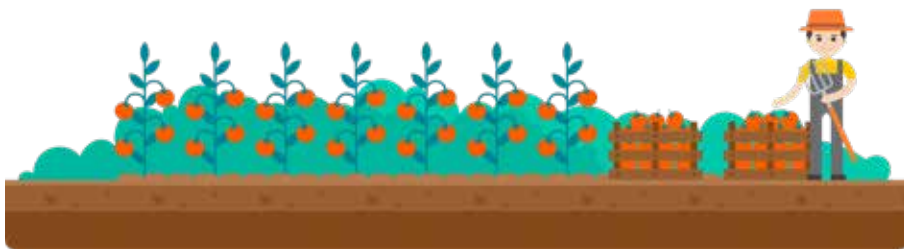
Ang binhi at gamit pananim, hangga't maaari, ay dekalidad at sertipikadong organiko. Sakaling ito ay hindi makakamit, ang paggamit ng hindi organikong binhi at gamit pananim ay pinahihintulutan subalit hindi dapat ginamitan ng nakalalasang pestisidyo o anumang kemikal.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.1, p.9)

9. PINAHIHINTULUTAN BA ANG PAGGAMIT NG MGA BINHING NAURI NA GMO?

Mahigpit na ipinagbabawal ang paggamit ng mga binhi na genetically modified.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.1.6, p.9)

10. PINAHIHINTULUTAN BA ANG PAGGAMIT NG KOMERSIYAL NA PATABA?

- Ang pataba, hangga't maaari, ay gawa at nagmula sa sariling sakahan gaya ng damo, halaman at dumi ng hayop na dumaan sa wastong proseso ng pagpapabulok;
- Tandaan na ang direktang paglalagay ng dumi ng hayop sa pananim ay wala sa pamantayan; ito ay dapat dumaan sa tamang proseso ng pagpapabulok; at
- Kung sakaling hindi maiwasan ang paggamit ng dagdag na pataba, siguraduhin na ito ay sertipikadong organiko o pumasa sa PNS-OA at iba pang kaugnay na pamantayan.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.3 – 5.4, p.10)

11. PINAPAYAGAN BA ANG KEMIKAL NA PESTISIDYO BILANG PAMUKSA NG PESTE?

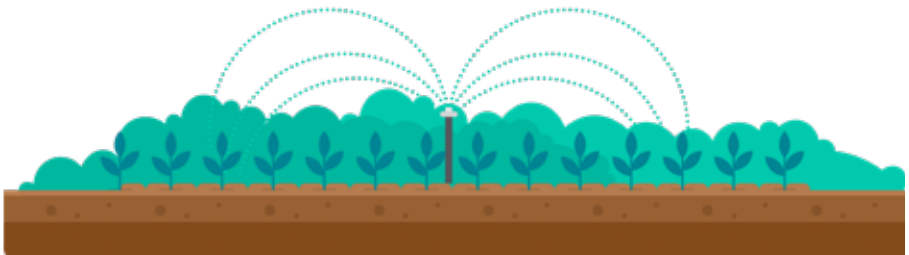
Ang pagsugpo ng mga peste sa sakahan ay kinakailangan sa pisikal na pamamaraan tulad ng pagputol ng daan mula sa tahanan ng peste at daan patungo sa anumang pasilidad sa loob at kalapit na sakahan. Kung hindi ito epektibo, maaaring gumamit ng mekanikal na pamamaraan o kaya gumamit ng mga natural na kulisap na likas na pupuksa sa mga peste.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.5, p.11)

12. PINAHIHINTULUTAN BA ANG PAGGAMIT NG MGA KASANGKAPANG PANSAKA NA HINDI EKSKLUSIBONG PANG-ORGANIKO?

Ang mga kasangkapang pansaka na ginamit sa kumbensiyonal na pamamaraan ng pagsasaka ay maaaring gamitin sa organikong sakahan subalit kinakailangang hugasan itong mabuti gamit ang mga panlinis na pinapayagan lamang ng PNS-OA.

(PNS/BAFS 07:2016, 9.7, p.26)

13. ANO ANG MAAARING GAWIN KUNG MAY KALAPIT NA KUMBENSIYONAL NA SAKAHAN O PABRIKA SA SAKAHAN?

Ang paglalagay ng buffer zone ang pangunahing opsiyon upang maprotektahan ang sakahan sa posibleng kontaminasyon mula sa mga sangkap o materyales na galing sa kumbensiyonal na sakahan o kalapit na pabrika.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.6.1, p.11)

14. PINAPAYAGAN BA ANG KAINGIN BILANG PARAAN NG PAGLINIS NG LUPA?

Alinsunod sa itinadhana ng Batas Republika bilang 8749 o ang Clean Air Act of 1999, ang pagkakaingin ay mariing ipinagbabawal.

(PNS/BAFS 07:2016, 5.7.3, p.12)

15. MAAARI BANG IIMBAK AT DALHIN PATUNGONG PAMILIHAN NA MAGKASAMA ANG MGA ORGANIKO AT HINDI ORGANIKONG PRODUKTO?

Ang organiko at hindi organikong produkto ay HINDI dapat iimbak at dalhin nang magkasama maliban kung ito ay pisikal na nakahiwalay at may tamang etiketa o mga palatandaan.

Tandaan na ang integridad ng mga organikong produkto ang pangunahing isinasalang-alang sa lahat ng oras lalo na kung ito ay iimbak o dadalhin sa pook pamilihan.

(PNS/BAFS 07:2016, 9.2, p.24)

16. ORGANIKO BA ANG MGA PRODUKTONG MAY ETIKITA NA NATURAL, FREE-RANGE, AT NON-GMO?

Ang mga produkto na nakapasa sa pamantayan (PNS-OA) at nagkaroon ng ikatlong antas ng sertipikasyon mula sa mga OCBs na akreditado ng BAFS ang tanging maidedeklarang organiko.

(PNS/BAFS 07:2016, 10.1, p.27)

17. PAANO MAKILALA ANG MGA ORGANIKONG PRODUKTO NA NASA MERKADO AT PAMILIHAN?

Ang bawat produkto ay kinakailangang may etiketa sa pakete na nagsasaad ng pangalan, logo, at selyo ng kinikilalang Organic Certifying Body, Organic Mark, OCB Accreditation number na nagmula sa BAFS, at Registration number na ibinigay ng isa sa mga angkop na ahensiya ng Kagawaran ng Agrikultura.

Sa ganitong paraan malalaman at matitiyak na ang produkto ay nagmula sa organikong sakahan.

Iba pang mga batayang babasahin hinggil sa Organikong Agrikultura:

1. Mga Madalas Itanong sa Organikong Agrikultura: Paghahayupan (Sagot Batay sa PNS/BAFS 07:2016)
2. Philippine National Standard for Organic Agriculture (PNS/BAFS 07:2016)
3. Philippine National Standard for Organic Soil Amendments (PNS/BAFS 183:2016)
4. Philippine National Standard for Organic Aquaculture (PNS/BAFS 112:2016)

Source:

Bureau of Agriculture & Fisheries Standards

*“A food-secure and resilient Philippines
with prosperous farmers and fisherfolk”*

Gihimo ug Giapud-apud sa:

DEPARTMENT OF AGRICULTURE - CARAGA REGION

Regional Agriculture and Fishery Information Section

Capitol Site, Butuan City

Inabagan sa:

Organic Agriculture Program

Caraga Region

 www.facebook.com/darfo13

 da13caragainfo@gmail.com

 (085) 815-2009

 (085) 341-2114